

СУЧАСНИЙ СТАН ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Енергоефективна економіка є основою забезпечення постійного економічного розвитку будь-якої країни й реалізації її національних інтересів. Підтвердженням цьому є досвід розвитку економіки індустріальних країн світу. Проте, низький рівень енергетичної безпеки, енергетичної ємності, що притаманний вітчизняній економіці, є бар'єром на шляху розвитку енергоефективної економіки.

Одним із основних показників при визначенні енергоефективності економіки країни є енергоємність ВВП. Він є узагальнюючим макроекономічним показником, що характеризує рівень витрат енергетичних ресурсів на одиницю виробленого ВВП.

Енергоємність ВВП України на 2016 рік становила 0,318 кг нафтового еквіваленту на долар виробленої продукції. Енергоємність в Україні перевищувала у 2016 р. рівень енергоємності ВВП Німеччини – у 3,1 раза та середнє значення країн світу – у 2,2 рази. (рис. 1).

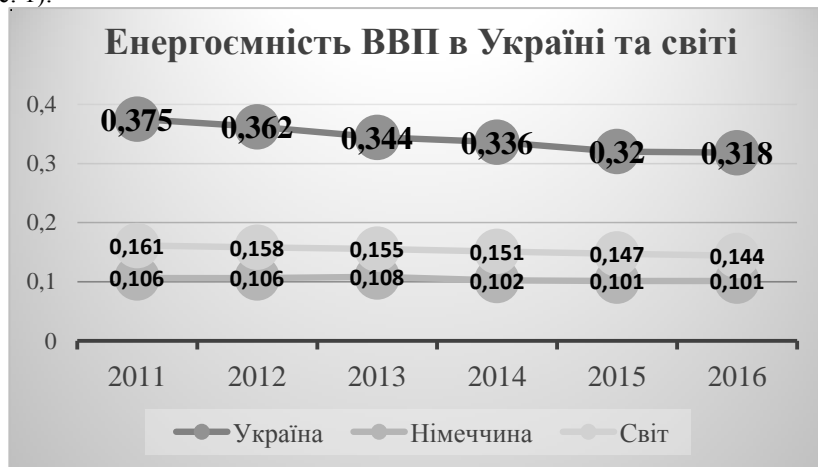

Рис. 1. Енергоємність ВВП в Україні та світі [1]

Протягом досліджуваного періоду спостерігалось поступове зменшення енергоємності ВВП України – у 2015 році її рівень був на 16% меншим за показник 2011 року – енергоспоживання зменшено на 25 млн тне [1]. Що стосується енергоємності світу, то найбільшими були темпи скорочення енергоємності ВВП у країнах Середнього Сходу (на 56,7 %) й Африки (на 41,4 %), дещо меншими – у державах ОЕСР (на 27,7 %), які мали кращі показники енергоємності. В усіх країнах світу загалом енергоефективність підвищилася на 23,8 % [2].

Споживання енергії в Україні за період з 2010 по 2015 рік зменшилось на 23173 тис. тне., що становить 31 %, однак у 2016 році відбулось незначне збільшення споживання на 1,6 %. Таку ситуацію можемо побачити у сфері МСП, що працюють у промисловості – на 22% зменшилось кінцеве споживання енергії з 2011 по 2016 роки (рис. 2.).

Рис. 2. Динаміка кінцевого енергоспоживання в Україні [1]

Одним з факторів, що вплинули на скорочення споживання енергії, є подорожчання енергоресурсу протягом 2012-2016 років [3] (рис. 3).

Так, порівнюючи ціни 2012 та 2015 років, можна констатувати, що середньозважена роздрібна ціна на електроенергію виросла до 179,78 коп/кВт.год або на 86%, газу – до 5778,94 грн/тис. м³ або на 65%, вартість тепла збільшилась на 67% до 1222,47 грн/Гкал, води – на 145% до 5,22 грн/м³.

Рис. 3. Приріст тарифів і цін для бізнесу на основні енергоресурси з 2012 по 2016 роки [3]

Іншим фактором, що призвів до скорочення енергоспоживання (рис. 4), є зменшення промислового виробництва товарів у зв'язку з кризовими економічно-політичними явищами, що спостерігалися з 2013 року.

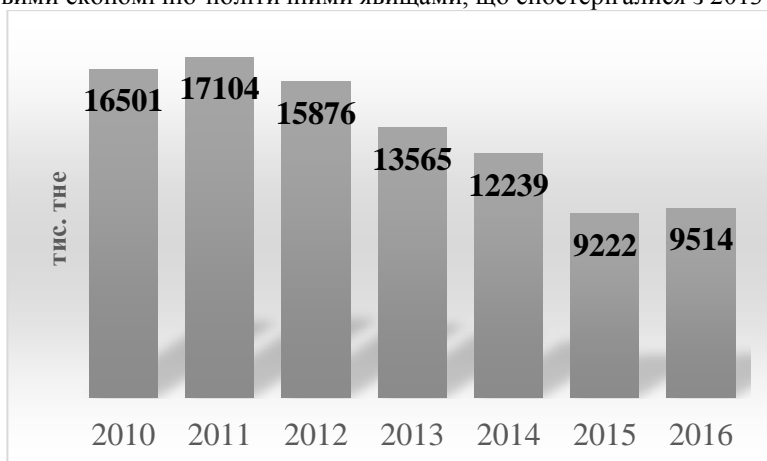

Рис. 4. Обсяги споживання енергоресурсів промисловістю, тис. тне [1]

Таким чином, незважаючи на номінальний прогрес в зменшенні споживання енергоресурсів, реальний прогрес у сфері масового впровадження енергоефективних технологій є незначним – 90% будівель не відповідають енергетичним стандартам [4, с. 70], а обладнання, що використовується для виробництва, переважно є застарілим та малоефективним.

У сучасних умовах одним з основних факторів, які негативно впливають на конкурентоспроможність продукції більшості промислових підприємств України та, відповідно, зумовлюють скорочення обсягів вітчизняного промислового виробництва, є значний рівень питомих витрат енергоресурсів на виготовлення продукції, ресурсів, зокрема значна енергомісткість виробництва. За таких умов нагальною необхідністю є пошук ефективних інструментів для оптимізації споживання енергоресурсів в Україні.

Список використаної літератури:

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Економічна діяльність. Енергетика. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 28.10.2018).
2. Світова енергетична статистика 2005–2016 рр. // Міжнародна енергетична агенція. URL: https://www.iea.org/publications/freepublications/publication/KeyWorld_Statistics.pdf.
3. Звіт про результати діяльності НКРЕКП у 2016 році // Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. URL: <http://www.nerc.gov.ua/?id=24476>.
4. Дешко В. І. Математичні моделі будівель для оцінки енергоспоживання. Будівельні конструкції. 2014. Вип. 80. С. 68-72.